

Datum
2025-02-14

Ärendenr
MSB 2024-16686

Ert datum
2024-12-06

Er referens
S2024/02135

Enheten för planering (KC-ST-PL)
Nicoletta Schintu
010-240 4035
Nicoletta.Schintu@msb.se

Regeringskansliet
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar över Promemorian: Uppdaterat högkostnadsskydd för läkemedel

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) instämmer i bedömningen att en justering av högkostnadsskyddet förbättrar möjligheterna till en hållbar finansiering av läkemedelskostnader. MSB konstaterar att den senaste betydande ändringen av beloppen i högkostnadsskyddet för läkemedel och förbrukningsartiklar infördes 2012. Emellertid har kostnader för läkemedelsförmånerna ökat med 55 procent 2012–2024 och prognoser visar på fortsatt ökade kostnader framöver.

MSB anser dock att förslaget kan innebära en ökad risk att människor inte kan upprätthålla sin egenberedskap motsvarande rekommendationen av en månads förbrukning av receptbelagda läkemedel och förbrukningsartiklar. Flera har redan idag svårt att upprätthålla sin egenberedskap då det uppfattas som kostsamt. Det avser oftast människor i den äldsta åldersgruppen som vanligtvis står på någon stadigvarande behandling. Samma åldersgrupp har även haft de största kostnadsökningarna för läkemedel under perioden 2020–2023, vilket framgår av analyser av ekonomiska förändringar inom olika ålderskategorier.

Läkemedel och förbrukningsartiklar är minst lika grundläggande som livsmedel för att både människor och samhällen ska fungera. Staten har på senare år förtydligat individens ansvar i kris och krig. Genom att införa förändringar som kan uppfattas försvåra för individen att upprätthålla sin egenberedskap, gör MSB bedömningen att försvarsviljan riskerar att påverkas negativt.

Egenberedskap utgör en central del i att stärka Sveriges försörjningsberedskap och bidrar till att samhället kan upprätthålla sin motståndskraft genom att minska beroendet och påfrestande.

En försämrad förmåga kan därför innebära risk för en ökad belastning på sjukvårds- och apotekssystem vid störningar i försörjningsflödet. I händelse av kris och krig kan det även få påverkan på sjukhuset möjlighet att fokusera på annan akut verksamhet.

Behov av fördjupad analys före respektive efter förslaget

MSB förordar att en analys genomförs över i vilken utsträckning förslaget påverkar individens egenberedskap och huruvida vissa patientgrupper drabbas mer än andra. Detta kan exempelvis göras genom att följa upp patienters uthämningsmönster både före och efter uppdatering av högkostnadsskyddet. Det bör vidare finnas möjlighet till efterföljande justering av förslaget.

Tidsförhållanden

Det kan vara lämpligt att överväga om förslaget kan genomföras stegvis, i syfte att mildra de ekonomiska konsekvenserna för den enskilda och därmed minska den potentiella negativa påverkan.

I detta ärende har tillförordnad överdirektör Anna Psaroulis beslutat. Nicoletta Schintu har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschef Annika Elmgart deltagit.

Anna Psaroulis

Nicoletta Schintu